

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/47/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120205820
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2120205820.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci navrhovateľky: C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, A., zastúpená splnomocnencom: AK Neuschlová, s.r.o., so sídlom Dostojevského rad 5, Bratislava, IČO: 36 861 359, proti osobe, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné: Mgr. F. R., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XXX/XX, Q., o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní osoby, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné, proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 30. novembra 2021, č.k. 14Pc/11/2020-125, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť osoby, ktorá je povinná platiť výživné voči navrhovateľke zo sumy 160 eur mesačne na sumu 270 eur mesačne, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, s účinnosťou od 1.9.2020, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 37P/6/2017-86 zo dňa 18.10.2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/2018-127 zo dňa 18.6.2018 v časti výšky výživného na navrhovateľku a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Osobe, ktorá je povinná platiť výživné, uložil zaplatiť navrhovateľke zročné výživné za obdobie od 1.9.2020 do 30.11.2021 v sume 1.650 eur v pravidelných splátkach vo výške 45 eur mesačne spolu s bežným výživným splatných vždy do 15. dňa v mesiaci, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovení § 62 ods. 1, 2 a 5, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, ako i § 2 ods. 1 CMP a § 217 ods. 1 veta prvá CSP, keď uviedol, že naposledy bolo o výživnom na v tom čase maloletú C., t.č. plnoletú navrhovateľku, rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 37P/6/2017-86 zo dňa 18.10.2017 v čase, keď navrhovateľka mala 17 rokov, bývala u matky a od 01.09.2016 študovala na strednej škole v Trenčíne, kde aj bývala na internáte. Išlo o strednú umeleckú školu, kde sa vyžadujú špeciálne študijné pomôcky ako napr. notebook, grafický tablet, zrkadlový fotoaparát, software, umelecký spotrebný materiál a pod., čo predpokladalo vyššie výdavky na štúdium. Za internát matka platila mesačne 90 eur, za stravu na internáte 70 eur a zvýšené výdavky mala matka aj v súvislosti s dopravou dieťaťa do školy a tiež z dôvodu potreby poskytovať jej vyššie vreckové, a zvýšených nákladov na mobilný telefón. Maloletá bola zdravá, iné zvýšené výdavky na ňu neboli. Po porovnaní okolností dôležitých pre určenie výživného, tak v čase posledného rozhodnutia, ako aj v súčasnosti, dospel súd k záveru, že na strane navrhovateľky došlo k podstatnej zmene pomerov, za ktorú súd

považoval štúdium na vysokej škole, na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave, ktorá skutočnosť (prechod na vyšší stupeň školského systému) už sama o sebe je podstatnou zmenou pomerov, nakoľko so štúdiom na vysokej škole sú spojené vyššie výdavky v porovnaní s výdavkami na strednej škole. Navrhovateľka v čase posledného rozhodnutia mala 17 rokov, toho času má 21 rokov a je dospelou ženou, výdavky ktorej sú vyššie ako výdavky dieťaťa, od posledného rozhodnutia do začatia tohto konania zároveň uplynula doba štyroch rokov, uplynutie ktorej podľa názoru súdu má za následok nárast životných nákladov, ktoré skutočnosti samé o sebe možno považovať za podstatnú zmenu pomerov na strane navrhovateľky. Matka navrhovateľky v čase posledného rozhodnutia mala príjem zo zamestnania vo výške 621,28 eur mesačne, poberala prídavky na deti 47,04 eur mesačne, ďalšie príjmy nemala, manžel matky bol samostatne zárobkovo činnou osobou s príjmom cca. 3.000 eur mesačne. Na chod domácnosti vrátane spotreby energií, poplatkov, daní a ostatných nákladov mala rodina matky výdavky 400 eur mesačne, mimoriadne zvýšené výdavky rodina nemala. V prípade povinného v čase ostatného rozhodnutia súdu sa nepodarilo zistiť takmer žiadne údaje o jeho príjmoch a výdavkoch. Otec súkromne podnikal v oblasti médií, reklamnej a propagačnej činnosti, bol živnostníkom a aj jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti K. L., s.r.o.. Podľa oznámenia daňového úradu a aj podľa vyjadrenia otca, otec ako živnostník a ani spoločnosť K. L., s.r.o. nepodali daňové priznanie za zdaňovacie obdobie rokov 2015 a 2016 pre údajne nízky dosiahnutý príjem. Výdavky otca taktiež zistené neboli. Súd preto vychádzal pri určení výživného z potenciálneho príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať. V čase podania tohto návrhu matka navrhovateľky bola zamestnaná s priemerným mesačným príjmom vo výške 915,23 eur. Naďalej mala vyživovaciu povinnosť voči maloletému T.. Povinný platiť výživné je nezamestnaný, nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá žiadne štátne dávky. Aj naďalej je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti K. L., s.r.o. Q. a je živnostníkom podnikajúcim pod obchodným menom Mgr. F. R. - K. L. s miestom podnikania Q. - B. F.. Žiadne príjmy a ani výdavky povinného sa nepodarilo súdu žiadnym spôsobom zistiť a na ich preukázanie povinný súdu nepredložil žiaden dôkaz a ani nenavrhol vykonanie žiadneho dôkazu. Povinný má vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke a k maloletému T.. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení, v zmysle ktorých súd prihliadne na možnosti a schopnosti výživou povinného rodiča a zohľadní právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov. V danom prípade súd zistil, že navrhovateľka naďalej žije spolu s matkou, jej manželom a maloletým bratom v rodinnom dome. Od 01.09.2020 začala študovať na vysokej škole. V priebehu konania súdu tvrdila, že má jednorazové výdavky na zabezpečenie učebníc a skript odhadom do 50 eur, čo po prepočte na celý akademický rok predstavuje sumu 5 eur mesačne, výdavky na cestu do školy hromadnou dopravou 20 eur mesačne, výdavky na grafické programy ktoré využíva na niektoré predmety a na svoje záujmy 20 eur mesačne, ďalšie výdavky v súvislosti so štúdiom neuvádzala. V súvislosti s vodičským kurzom vynaložila výdavok 600 eur (po prepočte na jednotlivé mesiace v rámci roka 50 eur mesačne), a zadovážila si okuliare v hodnote asi 100 eur (po prepočte 8,33 eur mesačne). Výdavky na oblečenie odhadla na sumu 70 eur mesačne, na stravu 130 eur a na kultúru 30 eur mesačne. Navrhovateľka tiež prezentovala svoj záujem venovať sa v budúcnosti športu a tancu, tak ako to bolo v období pred jej nástupom na strednú školu, keď v tejto súvislosti odhadovala vynaloženie výdavku asi 200 eur mesačne, v priebehu konania vynaloženie žiadnych takýchto výdavkov súdu však nepreukázala, takže zrejme zostalo len pri jej plánoch v tejto oblasti sa realizovať. Svoj zámer, bývať s kamarátkami v centre Trnavy, súdu preukázala nájomnou zmluvou, z ktorej vyplynul výdavok na bývanie z jej strany vo výške 162,50 eur a ďalšie, zatiaľ nepreukázané výdavky na energie a stravu. Z takto prezentovaných výdavkov zo strany navrhovateľky dospel súd k záveru, že mesačne navrhovateľka vynakladá výdavky na štúdium vo výške 45 eur (učebnice 5 eur, doprava 20 eur, programy 20 eur), jej ďalšie výdavky vo výške asi 230 eur (oblečenie 70 eur, strava 130 eur, kultúra 30 eur) a mimoriadne, jednorazové výdavky v priebehu jedného roka 58,33 eur (vodičský preukaz 50 eur, okuliare 8,33 eur). Celkovo tak mesačné výdavky navrhovateľky sú v priemernej výške okolo 275 eur, spolu s mimoriadnymi výdavkami v sume do 340 eur mesačne. Pri zisťovaní opodstatnených výdavkov navrhovateľky súd nezohľadnil výdavky na šport a balet, keď tieto navrhovateľka zatiaľ nevynaložila, uvažuje o potrebe ich vynaloženia len do budúca, k čomu v podstate ani nemusí prísť, pričom súd môže pri svojom rozhodovaní vychádzať len zo stavu, ktorý existuje v čase jeho rozhodovania. Pokiaľ ide o výdavok na samostatné bývanie navrhovateľky v centre Trnavy, súd na tento výdavok neprihliadol, nakoľko jeho vynaloženie nepovažoval za účelné a nevyhnutné pre to, aby navrhovateľka mohla študovať a pripravovať sa na svoje budúce povolanie. Navrhovateľka má zabezpečené bývanie v rodinnom dome, v ktorom býva so svojou matkou, jej manželom a svojim bratom. Tento rodinný dom sa podľa zistenia súdu nachádza od univerzity, na ktorej navrhovateľka študuje, vo vzdialenosti 5,8 km s trvaním cesty z domu na univerzitu cca 8 minút. Byt, ktorý má navrhovateľka v nájme v centre mesta, sa od univerzity nachádza vo vzdialenosti 2 km s trvaním cesty cca 4 minúty (uvedené údaje súd zistil z internetovej stránky L. a

súd si je vedomý toho, že je potrebné prihliadnúť aj na to, že uvedený čas trvania cesty závisí od hustoty cestnej premávky v daný čas). Aj vzhľadom na takto zistené údaje bol súd toho názoru, že výdavky navrhovateľky v súvislosti s jej bývaním v prenajatom byte nie sú účelné, keď nepreukázala, že by sa jej bývaním v centre mesta výrazne zlepšili podmienky na cestovanie do školy znížením vzdialenosti ktorú musí prejsť, prípadne výraznou úsporou času ktorý cestovaniu musí venovať, najmä, keď ako sama na pojednávaní uviedla, hromadnú dopravu bude možno musieť naďalej využívať, takže bývaním v centre jej náklady na dopravu neodpadnú, naopak výdavky sa jej neprimerane zvýšia na nájomné, energie a stravu. Samostatné bývanie navrhovateľky za takýchto okolností súd teda vyhodnotil len ako snahu osamostatniť sa, prípadne ako snahu bývať s priateľkami mimo rodiny, avšak za cenu neúčelne vynaložených nemalých finančných prostriedkov. Na základe dokazovania tak mal súd preukázané odôvodnené výdavky na výživu navrhovateľky vo výške maximálne do 300 eur mesačne (v prípade mimoriadnych výdavkov maximálne do 350 eur mesačne). Na výdavkoch v tejto výške sa potom majú podieľať primerane a v závislosti od svojich možností a schopností obaja rodičia navrhovateľky, keďže vzhľadom na dospelý vek navrhovateľky, si už nevyžaduje osobnú starostlivosť svojej matky. Pri určení výšky výživného súd vychádzal aj z vyjadrení povinného ohľadom jeho príjmu. Už v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom otca na v tej dobe ešte maloletú navrhovateľku, sa súdu nepodarilo zistiť tak príjmy otca ako ani jeho výdavky, a otec súdu svoje príjmy ani nepreukázal. Už v tej dobe súd vychádzal z potenciálneho príjmu otca, ktorý by pri svojom vzdelaní mohol dosiahnuť. V priebehu tohto konania povinný o svojich majetkových pomeroch uviedol, že nedosahuje žiaden príjem, pretože je dlhodobo (viac ako 5 rokov) práceneschopný, je nezamestnaný bez evidencie na úrade práce, nepoberá žiadne štátne dávky a je úplne odkázaný na ústretovosť svojej matky, bratov a priateľov. Pokiaľ ide o nepriaznivý zdravotný stav otca a svoju práceneschopnosť, túto súdu žiadnym spôsobom nepreukázal a skutočnosti ohľadom nemožnosti uplatniť sa pre nepriaznivý zdravotný stav na trhu práce, zostali tak len v rovine jeho tvrdenia. Súd teda nemal preukázané, že by bol vážne chorý alebo invalidný, alebo že by mal akékoľvek zdravotné obmedzenia, pre ktoré by z objektívnych dôvodov nemohol pracovať alebo zamestnať sa tak, aby mal možnosť zo svojho príjmu platiť bez vážnejších problémov zvýšené výživné. Rovnako povinný platiť výživné súdu žiadnym spôsobom nepreukázal ani to, že si všetky finančné prostriedky na výživné pre deti ako aj na svoje osobné potreby zadovážuje od svojej rodiny a priateľom, ktorí mu tieto prostriedky na jeho požiadanie požičajú alebo darujú. Je potrebné uviesť aj to, že je veľmi nepravdepodobné, aby ktokoľvek, či už z rodiny alebo priateľov, bol ochotný po dobu 5-7 rokov požičiavať alebo dokonca darovať neobmedzené množstvo peňazí na základe požiadania, dospelaj osobe v produktívnom veku, a to dokonca bez toho, aby boli určené podmienky, za ktorých by malo dôjsť k vráteniu týchto prostriedkov. Povinný si takýmto spôsobom, podľa jeho vyjadrenia, zabezpečoval prostriedky aj od svojej matky, ktorá je na rozdiel od neho, zamestnaná aj napriek svojmu pomerne vysokému veku, pričom povinný ani len netvrdil, že má snahu v budúcnosti sa zamestnať alebo nejakým spôsobom si zabezpečiť príjem, z ktorého by požičané peniaze prípadne vrátil, alebo z ktorého by si výživné mohol riadne platiť. Takéto správanie zo strany povinného platiť výživné je možné potom považovať aj za vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, keď pri svojej vedomosti o existencii jeho vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke a ďalšiemu maloletému dieťaťu, náklady na výživu ktorých sa prirodzene plynutím času zvyšujú, neurobil nič pre to, aby si zabezpečil aspoň minimálny príjem tak, aby nebola výživa detí z jeho strany ohrozená tým, že si nebude vládať plniť svoju vyživovaciu povinnosť, keď napriek tomu, že jeho spoločnosť nevykazovala žiaden zisk a bola stratová, nenašiel si inú, lepšie platenú prácu počas doby viac ako sedem rokov. Súd v priebehu konania mal však preukázané, že povinný platiť výživné je živnostníkom podnikajúcim pod obchodným menom Mgr. F. R. - K. L. a aj jediným spoločníkom spoločnosti K. L., s.r.o.. Svoju podnikateľskú činnosť nemá doposiaľ prerušenú, daňové priznanie dlhodobo (minimálne od roku 2015 ako to bolo skonštatované už v poslednom rozhodnutí o výživnom) nepodáva. Za celé toto obdobie, kedy nedosahoval žiaden príjem z podnikania (podľa jeho vlastných tvrdení), však neurobil nič pre to, aby si akýkoľvek iný príjem zabezpečil. Povinný teda ako osoba, ktorá má príjem z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súdu svoj príjem žiadnym spôsobom nepreukázal a súdu ani nepredložil podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov. Postup súdu v takejto situácii potom upravuje vyššie citované ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine, a v prípade nesplnenia si tejto povinnosti zo strany rodiča zákon predpokladá, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. V roku 2021 bola výška životného minima, pokiaľ ide o jednu plnoletú fyzickú osobu, v sume 214,83 eur mesačne. Postupom podľa citovaného ustanovenia súd ustanovil výšku príjmu povinného platiť výživné na sumu 4.296,60 eur mesačne (t.j. 20 x 214,83 eur). Nakoľko povinný svoje príjmy súdu nepreukázal, nepredložil podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a neumožnil súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie, postupoval súd podľa

ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine a príjem povinného, z ktorého vychádzal pri zisťovaní jeho možností a schopností platiť navrhovateľke zvýšené výživné, ustálil na sumu 4.296,60 eur mesačne. Vzhľadom na uvedené možno prijať záver, že platenie výživného vo výške 270 eur navrhovateľke, je v jeho možnostiach. Súd z vykonaného dokazovania vyvodil právny záver, že návrhu navrhovateľky je možné čiastočne vyhovieť, keď vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že navrhovateľka je síce plnoletá, avšak študuje na vysokej škole dennou formou a stále sa pripravuje na svoje budúce povolanie. Navrhovateľka je teda naďalej odkázaná na výživné od svojich rodičov, teda aj od otca, keďže nie je schopná sama sa živiť. Pri rozhodovaní súd vychádzal z príjmu povinného v zmysle § 2 Zákona o životnom minime v spojení s § 63 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý súd ustálil vo výške 4.296,60 eur mesačne, z ktorej sumy bolo možné zvýšiť výživné povinného na navrhovateľku zo sumy 160 eur na sumu 270 eur od jej nástupu na štúdium na vysokej škole, vychádzajúc z preukázaných odôvodnených výdavkov navrhovateľky v priemernej výške do 300 eur mesačne. Súd zobral do úvahy všetky zistené skutočnosti a návrhu na zvýšenie výživného vo výroku I. čiastočne vyhovel, keď mal preukázané, že sú splnené podmienky na zmenu výšky výživného, keď od poslednej úpravy výživného uplynula už značná doba, navrhovateľka je vekovo staršia, študuje na vysokej škole a tak aj jej náklady sa zvýšili, pričom zároveň súd dospel aj k záveru, že výživné bolo určené v takej výške, v ktorej ho povinný môže riadne a včas uhrádzať. Na druhej strane takto určené výživné spolu s primeraným výživným od matky navrhovateľky a prídavkami na dieťa, je podľa názoru súdu v postačujúcej výške a umožní uspokojiť všetky odôvodnené potreby navrhovateľky v celej miere, keď v konaní neboli preukázané potreby navrhovateľky v takom rozsahu, aby odôvodňovali určiť výživné až v takej výške ako žiadala. Z toho dôvodu súd jej návrh na zvýšenie výživného v rozsahu nad určené výživné 270 eur ako nedôvodný, vo výroku II. zamietol. Súd zvýšil výživné povinného voči navrhovateľke odo dňa 01.09.2020 tak, ako to žiadala, a to s poukazom na citované ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine, keď minimálne od tohto dňa preukázateľne došlo na strane navrhovateľky k zmene pomerov jej nástupom na vysokoškolské štúdium, takže rozhodné obdobie, z ktorého súd vychádzal pri svojom rozhodovaní, bolo obdobie od tohto dátumu. Povinný platiť výživné v tomto rozhodnom období platil navrhovateľke výživné v sume 160 eur mesačne, z toho dôvodu mu vzniklo zročné výživné za obdobie od 01.09.2020 do 30.11.2021 v sume 1.650 eur (za 15 mesiacov od septembra 2020 do novembra 2021 v sume po 270 eur mesačne spolu v sume 4.050 eur), po zohľadnení výživného, ktoré na základe doterajšieho rozhodnutia za rovnaké obdobie povinný navrhovateľke zaplatil (za 15 mesiacov od septembra 2020 do novembra 2021 v sume po 160 eur mesačne spolu 2.400 eur). Preto súd umožnil povinnému zaplatiť popri bežnom výživnom aj toto zročné výživné v pravidelných mesačných splátkach po 45 eur mesačne až do jeho úplného zaplatenia, keď súd zohľadnil výšku určeného bežného výživného, výšku zročného výživného, zistené osobné a majetkové pomery povinného a tiež skutočnosť, aby bol dlh zaplatený do troch rokov. Týmto rozsudkom súd v súlade s § 157 Civilného mimosporového poriadku zmenil vo výroku IV. rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 37P/6/2017-86 zo dňa 18.10.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 23CoP/19/2018-127 zo dňa 18.06.2018 v časti výšky výživného na navrhovateľku. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku V. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP, keď zároveň nezistil, že by tu boli také okolnosti prípadu, aby bolo možné priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov s poukazom na zásadu spravodlivosti.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie osoba, ktorá je podľa návrhu platiť výživné - povinný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a výživné zvýšiť zo sumy 160 eur mesačne na sumu 220 eur mesačne s účinnosťou od 01.04.2022 a vo zvyšnej časti návrh zamietnuť. Mal za to, že súd vychádzal z nesprávneho právneho a skutkového posúdenia veci. Podľa názoru súdu svoje príjmy nepreukázal. Je živnostníkom, ako aj jediným spoločníkom v spoločnosti K. L., spol. s r.o., pričom obe podnikateľské činnosti sú dlhoročne neaktívne, čo uviedol na pojednávaní a tento fakt súd sám overil aj na daňovom úrade. Nemá žiaden príjem zo žiadnej závislej činnosti podliehajúcej dani, a ani nemá príjem zo žiadnej inej nezdaňovanej činnosti. Nevlastní nehnuteľnosti, hnutel'né veci, cennosti, ani vyššiu finančnú hotovosť. Účet v banke má zaťažený viacerými exekúciami, pričom danú situáciu sa snaží riešiť formou komunikácie s exekútor'skými úradmi a dohodami na splátkovom kalendári. Vzhľadom k nečakanej situácii sa stal dlžníkom aj v sociálnej a zdravotnej poisťovni. Bol toho názoru, že súd nesprávne vyhodnotil situáciu opierajúc sa o § 63 ods. 1 Zákona o rodine, keď jeho príjem ustanovil ako 20 násobok sumy životného minima (t.j. 20 x 214,83 eur) na sumu 4.296,60 eur. V súčasnosti je stále nezamestnaný, teda bez príjmu, býva v spoločnej domácnosti s matkou a bratom. Je odkázaný na ich finančnú pomoc a pomoc jeho priateľov. O požičaných, ako aj darovaných financiách si vedie

evidenciu s cieľom v budúcnosti pri zlepšenej finančnej situácii pôžičky vrátiť. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že okrem výživného neprejavuje záujem o navrhovateľku a jej maloletého brata T., pričom neprispieva iným spôsobom, ani len príležitostnými darmi k sviatkom, maturite či k Vianociam. Tieto tvrdenia sa v žiadnom prípade nezakladajú na pravde. Ako povinný pravidelne a včas platí výživné na obe deti, keď súdom stanovená vyživovacia povinnosť na syna T. je 220 eur mesačne. K odvolaniu pripojil výber z mailovej komunikácie potvrdzujúci jeho záujem nájsť si zamestnanie. Uviedol, že matka navrhovateľky je spoločníčkou s 30% podielom spoločnosti J. L. A., s.r.o., ktorá sa zaoberá okrem iného hlavne predajom farmakologických výrobkov a dlhodobo vykazuje vysoké obraty, ako aj finančné zisky. Matka navrhovateľky priznáva priemerný príjem vo výške 850 eur a v rovnakej výške deklaruje aj príjem jej terajšieho manžela. Podľa jeho názoru stojí za uváženie, či jej deklarovaný nižší príjem nie je len účelový. Dôkazom toho môže byť jej nákladný životný štandard, dovolenky v zahraničí a pod.

4. K odvolaniu povinného sa písomne vyjadrila navrhovateľka, ktorá navrhla napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Poukázala na to, že od roku 2016 povinný uvádza v súdnych konaniach tie isté dôvody, pre ktoré nemôže na t. č. už plnoleté dieťa (navrhovateľku) a stále maloleté dieťa (maloletý T.) platiť vyššie výživného, avšak za takmer 6 rokov nič pre zmenu svojho statusu neurobil. Doposiaľ nepredložil žiaden doklad, ktorý by potvrdzoval objektívnu nemožnosť uplatniť sa na trhu práce. Z dokladu, ktorý predložil ako prílohu podania zo dňa 15.03.2022, okrem začernenej diagnózy nevyplýva nič iné, ako to, že všeobecná lekárka otca neodporúča prácu v noci a prácu s bremenami. Tento má však ukončené vysokoškolské vzdelanie (dokonca na dvoch vysokých školách), a teda svojim vzdelaním nie je limitovaný hľadať si manuálnu prácu, pri ktorej je špecificky vyžadovaná práca s bremenami alebo práca v noci. Odvolateľ tiež argumentuje tým, že je dlhodobo nezamestnaný bez evidencie na ÚPSVaR. Vystáva otázka, aká je skutočná motivácia nebyť evidovaný ako nezamestnaný, keď osoba, ktorá je dobrovoľne nezamestnaná, má povinnosť platiť si odvody do zdravotnej poisťovne, čo je minimálne 76,44 eur mesačne, pričom v prípade zamestnanej osoby je primárne zamestnávateľ subjektom, ktorý odvádza poistné tak na sociálne, ako aj zdravotné poistenie, čo je jednoznačne výhodnejšie ako pozícia samoplátcu. Povinný tvrdí, že nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, faktom však je, že je stále aj s matkou účastníkom konania o vyporiadanie BSM, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 23C/257/2014, pričom je potrebné konštatovať, že prioritne z dôvodov na strane povinného toto konanie do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené. Predmetom konania je okrem iného vyporiadanie nehnuteľnosti - nadstavby rodinného domu na P. ul. XX v Q., ktorej hodnota bola stanovená znaleckým posudkom na cca 360.000 eur. Túto nadstavbu, ako aj jej kompletne hnutelné zariadenie užíva povinný, pričom ide o samostatnú bytovú jednotku, a preto nie je pravda, že povinný býva u matky. Rovnako nie je pravdou, že povinný riadne platí výživné. Okrem toho, že tento neplatí zvýšené výživné na navrhovateľku, neplní si riadne ani svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému T.. Pokiaľ sa povinný odvolával na nákladný životný štýl matky navrhovateľky, uviedla, že všetky dovolenky absolvuje navrhovateľka s bratom, matkou, jej manželom a spravidla aj manželovým synom z predchádzajúceho manželstva, čo nie je možné považovať za nadštandard. Jej matka okrem spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 na rodinnom dome v A. - L. nie je vlastníkom iného nehnuteľného majetku, resp. hnutelného majetku vyššej hodnoty, okrem majetku, ktorý je predmetom do dnešného dňa nevyporiadaného BSM. Matka navrhovateľky je spoločníkom obchodnej spoločnosti J. L. A., s.r.o., pričom tvrdenie, že táto spoločnosť dosahuje vysoké zisky, je nepravdivá. Poukázala na to, že povinný od roku 2010 nepodal daňové priznanie za spoločnosť K. L., s.r.o., ktorej je jediným spoločníkom a konateľom. Manžel matky navrhovateľky nemá voči navrhovateľke a ani jej maloletému bratovi žiadnu vyživovaciu povinnosť, no i napriek tomu matke so zabezpečením potrieb jej detí vypomáha a sám sa príkladne stará o syna z prvého manželstva. Podľa vedomostí navrhovateľky otec rád trávi čas v pohostinských a reštauračných zariadeniach, pričom za jazdu pod vplyvom alkoholu mu bol opakovane zadržaný vodičský preukaz. V čase, v ktorom tvrdí, že nemal žiaden príjem, šoféroval drahý športový motocykel a po jeho zdržaní v cele predbežného zadržania, zostali v tom čase neplnoletá navrhovateľka aj s bratom sami, keďže boli vtedy práve v jeho starostlivosti. Odvolanie povinného považovala za účelové a sledujúce jediný cieľ predĺžiť súdne konanie o to viac, že z odvolania nie je zrejmé, že by otec akýmkoľvek spôsobom rozporoval jej objektívne zvyšujúce sa náklady.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14Pc/11/2020 je zvýšenie výživného na navrhovateľku.

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo výživné na navrhovateľku zvýšené zo sumy 160 eur mesačne na sumu 270 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2020, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 37P/6/2017-86 zo dňa 18.10.2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/19/2018-127 zo dňa 18.06.2018 v časti výšky výživného na navrhovateľku, vo zvyšku bol návrh na zvýšenie výživného a súčasne bolo rozhodnuté o zročnom výživnom a o nároku na náhradu trov konania.

8. Keďže súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci pre posúdenie danej úpravy výkonu práv a povinností rodičov k deťom, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne posúdil a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

9. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku vyporiadal so všetkou relevantnou argumentáciou účastníkov, ktorú vzniesli v priebehu prvoinštančného konania, dokazovanie vykonal v celom potrebnom rozsahu, jeho výsledky správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, pričom vec i správne právne posúdil. Vyhodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie je v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania aj so zásadami formálnej logiky, pričom pri hodnotení dôkazov nemožno súdu vyčítať žiadne pochybenia, preto ani nemožno polemizovať s jeho skutkovými závermi, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

10. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. V zmysle ustanovenia § 78 Zákona o rodine v spojení s ustanovením 157 CMP predstavuje práve zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

12. Podstatná zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, takže súd musí preto podrobne skúmať pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Povinnosťou súdu v konaní o zvýšení výživného je predovšetkým podrobne porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane plnoletého dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so štúdiom, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb súd musí porovnávať a preukazovať ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery za účelom ich porovnania s pomermi v čase posledného rozhodovania, aby mohol dospieť k záveru buď o podstatnej zmene pomerov, prípadne k záveru, že k zmene pomerov nedošlo a to v súvislosti s príjmami rodičov dieťaťa, počtom ich vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu práce a podobne. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu, a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok.

13. Odvolateľ namietal aplikáciu ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine.

14. Odvolací súd poukazuje na to, že zavedenie právnej domnienky uvedenej v ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine do právneho poriadku bolo iniciované problémami, ktoré sa vyskytovali v praxi pri preukazovaní, presnejšie neochote preukazovania príjmov rodičmi vykonávajúcimi podnikateľskú činnosť. Súdny narážali na neochotu preukazovania výšky príjmov (ako to bolo aj v práve prejednávanej veci), vykazovanie straty, na snahu „tlačiť“ príjmy čo najnižšie, a tým minimalizovať svoju vyživovaciu povinnosť.

15. Ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine predpokladá vznik určitých povinností rodiča v súvislosti s konaním o určenie výživného (z procesného hľadiska dochádza k prenosu povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena na povinnú osobu). Vymenúva tri navzájom sa prelínajúce povinnosti: povinnosť preukázať pred súdom príjmy z inej nezávislej činnosti, povinnosť predložiť súdu podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a povinnosť umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie.

16. Pokiaľ ide o povinnosť preukázať príjmy z inej než závislej činnosti, treba ich podložiť relevantnými dôkazmi, z ktorých možno vyvodzovať výšku príjmu. Treba vychádzať zo zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, ktorý účtovným jednotkám ukladá povinnosť účtovať majetky, záväzky, náklady, výnosy, výdavky a príjmy v účtovných knihách a zobrazovať ich v účtovných závierkach, pričom účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.

17. Druhou zákonnou povinnosťou vyplývajúcou z ustanovenia § 63 ods. 1 je edičná povinnosť, t. j. povinnosť predložiť súdu podklady na zhodnotenie majetkových pomerov. Zjavne ide o širšie vymedzenie ako pri prvej povinnosti, keďže požadované podklady sa týkajú celkových majetkových pomerov, nie len príjmov povinného. Za takéto podklady možno považovať listy vlastníctva preukazujúce majetkové pomery týkajúce sa nehnuteľností, stavy účtov a vkladov v bankách, register cenných papierov, doklady o vlastníctve motorových vozidiel, resp. akýchkoľvek cenností.

18. Treťou povinnosťou je povinnosť sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu umožniť súdu zistiť ďalšie skutočnosti potrebné na rozhodnutie. V texte zákona nie je uvedený odkaz na osobitný predpis. V dôvodovej správe sa však spomína § 23 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb., ktorý však ustanovuje zákonnú licenciu na sprístupnenie údajov, ktoré sú predmetom daňového tajomstva pre potreby súdneho konania. Obdobne pri bankovom tajomstve podľa zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách platí povinnosť oznámiť súdu potrebné údaje. Predmetom utajovania sú aj údaje vedené v evidencii centrálného depozitára podľa § 109 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách.

19. Zákonná domnienka výšky príjmu ako prostriedok objektivizácie príjmov povinného má nastúpiť, „ak si rodič nesplní túto povinnosť“. Z gramatického výkladu (je povinný preukázať, predložiť a sprístupniť), ako aj z odlišného obsahu týchto povinností, vyplýva, že nejde len o jednu, ale o viacero povinností, pričom nesplnením hoci ktorej z nich dochádza k stavu, že súd si nemôže urobiť správny a úplný záver o pomeroch povinnej osoby, preto nastupuje predmetná fikcia. Uvedená domnienka bola oproti predchádzajúcemu právnomu stavu zvýšená na 20-násobok sumy životného minima. V zmysle tohto zákonného odkazu treba aplikovať ustanovenie zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v spojení s príslušným opatrením upravujúcim výšku životného minima. Ide o domnienku mesačného príjmu. Z takto ustálenej sumy potom súd pri zhodnotení všetkých hľadísk pre určovanie výšky výživného určí jej konkrétnu výšku. Súd nie je povinný upozorňovať povinného na hmotnoprávne následky nesplnenia si uvedených povinností, keď poučovacia povinnosť sa vzťahuje len na procesné práva a povinnosti.

20. Súd prvej inštancie posúdil vec v zmysle vyššie uvedeného, správne aplikoval pri posúdení pomerov povinného - výšky jeho priemerného mesačného príjmu ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine, posúdil a porovnal pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodovania o výživnom s aktuálnymi pomermi a dospel k správnomu záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu ostatného rozhodnutia o výživnom, pričom správne ustálil i výšku výživného a účinnosť úpravy.

21. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, keď súd správne rozhodol i o nároku na náhradu trov konania.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 a § 58 CMP, s použitím § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na rozhodnutie o náhrade trov konania v zmysle § 57 CMP.

23. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).